

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

ĐẠO ĐỨC 5

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

LUU THU THUYẾT (Chủ biên) - NGUYỄN VIỆT BẮC
NGUYỄN HỮU HỢP - TRẦN THỊ TỐ OANH - MẠC VĂN TRANG

ĐẠO ĐỨC

(Tái bản lần thứ tám)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Chịu trách nhiệm xuất bản : Chủ tịch Hội đồng Thành viên kiêm Tổng Giám đốc **NGUYỄN NGÔ TRẦN ÁI**
Phó Tổng Giám đốc kiêm Tổng biên tập **GS.TS VŨ VĂN HÙNG**
Biên tập lần đầu : **NGUYỄN MY LÊ - VŨ THỊ ÁI NHU**
Biên tập tái bản : **PHẠM VĨNH THÔNG**
Biên tập kĩ thuật : **NGUYỄN MẠNH HÙNG**
Minh hoạ và trình bày bìa : **TRẦN TIỂU LÂM**
Sửa bản in : **PHẠM VĨNH THÔNG**
Chế bản : **CÔNG TY CỔ PHẦN MỸ THUẬT VÀ TRUYỀN THÔNG**

Bản quyền thuộc Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam - Bộ Giáo dục và Đào tạo.

Trong sách có sử dụng một số ảnh tư liệu của Thông tấn xã Việt Nam và của các tác giả Lương Thế Tuấn, Sĩ Minh (Cuộc thi ảnh đề tài Giáo dục).

ĐẠO ĐỨC 5

Mã số : 1H508T4

Số đăng kí KHXB : 01-2014/CXB/102-1062/GD

In ... cuốn, khổ 17x24(cm). In tại Công ty ...
Số in : In xong và nộp lưu chiểu tháng ... năm 2014.

Bài 1

EM LÀ HỌC SINH LỚP 5

Tranh, ảnh

Học sinh lớp 5 Trường Tiểu học Hoàng Diệu (Hà Nội) đón các em học sinh lớp 1 trong ngày khai giảng.

Câu hỏi

Theo em, học sinh lớp 5 có gì khác so với học sinh các khối lớp khác trong trường ?

Ghi nhớ

Năm nay em đã lên lớp 5, lớp lớn nhất trường. Em rất vui và tự hào. Em sẽ cố gắng chăm ngoan, học giỏi để xứng đáng là học sinh lớp 5.

B i tập

1. Theo em, học sinh lớp 5 cần phải có những hành động, việc làm nào dưới đây ?
 - a) Thực hiện tốt Năm điều Bác Hồ dạy thiếu niên, nhi đồng.
 - b) Thực hiện đúng nội quy của trường, của lớp.
 - c) Tích cực tham gia các hoạt động tập thể, hoạt động xã hội do lớp, trường, địa phương tổ chức.
 - d) Nhường nhịn, giúp đỡ các em học sinh nhỏ.
 - đ) Buộc các em nhỏ phải làm theo mọi ý muốn của mình.
 - e) Gương mẫu về mọi mặt cho các em học sinh lớp dưới noi theo.
2. Em thấy mình đã có những điểm nào xứng đáng là học sinh lớp 5 ?
3. Hãy nêu những điểm mà em thấy mình còn phải cố gắng hơn để xứng đáng là học sinh lớp 5.

Thực h nh

1. Sưu tầm những truyện kể về học sinh lớp 5 gương mẫu.
2. Tích cực học tập, rèn luyện để xứng đáng là học sinh lớp 5.

Bài 2

CÓ TRÁCH NHIỆM VỀ VIỆC LÀM CỦA MÌNH

Truyện

Chuyện của bạn Đức

Nhà nhem tối, Hợp và Đức mới đi đá bóng về. Đến lối rẽ vào ngõ nhà mình, Hợp ném quả bóng cho Đức : “Cậu cầm lấy bóng nhé !”. Thuận chân, Đức liền sút một cú cực mạnh về phía Hợp, miệng nói : “Cậu cứ giữ lấy !”. Bỗng một tiếng “bốp”, rồi tiếng kêu thất thanh “Ồi giờ ôi !...” và tiếng đổ vỡ loảng xoảng...

Đức định thần nhìn lại, thì ra quả bóng trúng vào một bà đang gánh hàng từ trong ngõ đi ra. Hợp đã ù té chạy mất hút. Đức nép vào bụi tre đầu ngõ, hồi hộp nghe ngóng. Cậu ta càng hoảng hơn khi nhận ra người vừa bị trúng bóng là bà Doan bán quán ở gốc cây đa đầu làng. Đức chưa biết xử lí ra sao thì thấy có mấy người đi đến hỏi han, nhặt giúp những thứ bị rơi và đưa bà Doan về nhà...

Trong bữa cơm tối, Đức định kể với bố mẹ về chuyện đã xảy ra, nhưng rồi lại ngập ngừng... Suốt bữa ăn, nó nhai và nuốt chẳng thấy gì ngon cả !

Tối hôm đó, Đức đi ngủ sớm mà đầu óc cứ suy nghĩ hoài. Cậu ta hiểu rằng không được trốn tránh trách nhiệm về việc đã gây ra với bà Doan, nhưng chưa biết sẽ giải quyết ra sao.

Câu hỏi

1. Đức đã gây ra chuyện gì ?
2. Sau khi gây ra chuyện, Đức cảm thấy thế nào ?
3. Theo em, Đức nên giải quyết việc này thế nào cho tốt ? Vì sao ?

Ghi nhớ

Mỗi người cần phải suy nghĩ trước khi hành động và chịu trách nhiệm về việc làm của mình.

B i tập

1. Những trường hợp nào dưới đây là biểu hiện của người sống có trách nhiệm ?
 - a) Trước khi làm việc gì cũng suy nghĩ cẩn thận.

- b) Đã nhận làm việc gì thì làm việc đó đến nơi đến chốn.
- c) Đã nhận việc rồi nhưng không thích nữa thì bỏ.
- d) Khi làm điều gì sai, sẵn sàng nhận lỗi và sửa lỗi.
- đ) Việc nào làm tốt thì nhận do công của mình, việc nào làm hỏng thì đổ lỗi cho người khác.
- e) Chỉ hứa nhưng không làm.
- g) Không làm theo những việc xấu.

2. Em tán thành hay không tán thành với mỗi ý kiến dưới đây ?

- a) Bạn gây ra lỗi, mình biết mà không nhắc nhở là sai.
- b) Mình gây ra lỗi, nhưng không ai biết nên không phải chịu trách nhiệm.
- c) Cả nhóm cùng làm sai nên mình không phải chịu trách nhiệm.
- d) Chuyện không hay xảy ra đã lâu rồi thì không cần phải xin lỗi.
- đ) Không giữ lời hứa với em nhỏ cũng là thiếu trách nhiệm và có lỗi.

3. Em sẽ làm gì trong mỗi tình huống sau ?

- a) Em mượn sách của thư viện đem về, không may để em bé làm rách.
- b) Lớp đi cắm trại, em nhận đem túi thuốc cứu thương. Nhưng chẳng may bị đau chân, em không đi được.
- c) Em được phân công phụ trách nhóm năm bạn trang trí cho buổi Đại hội Chi đội của lớp, nhưng chỉ có bốn bạn đến tham gia chuẩn bị.
- d) Khi xin phép mẹ đi dự sinh nhật bạn, em hứa sẽ về sớm nấu cơm. Nhưng mãi vui, em về muộn.

Thực hành

Tự đánh giá về những việc làm của mình từ đầu năm học tới nay.

Bài 3

CÓ CHÍ THÌ NÊN

Thông tin

Trần Bảo Đồng sinh ra và lớn lên ở thành phố Plây Ku, tỉnh Gia Lai. Nhà Đồng nghèo, đông anh em, cha lại hay đau ốm nên càng khó khăn. Hằng ngày, ngoài giờ đi học, Đồng còn phải giúp mẹ đi bán bánh mì.

Đồng không chỉ biết sử dụng thời gian hợp lí mà còn có phương pháp học tập tốt. Nhờ đó, suốt 12 năm học, Đồng luôn là học sinh giỏi. Năm 2005, Đồng thi vào Trường Đại học Khoa học tự nhiên Thành phố Hồ Chí Minh và đỗ thủ khoa. Khi được nhận học bổng Nguyễn Thái Bình, Đồng gọi điện về nhà, nghẹn ngào nói : “Ba mẹ đã cho con niềm tin và ý chí phấn đấu trong mọi hoàn cảnh. Giờ đây, con phải học thật giỏi để sau này có thể đỡ đần mẹ, chăm sóc ba cùng các em và để đền đáp sự chăm lo, giúp đỡ mà mọi người đã dành cho con”.

Theo BÍCH THANH

(*Báo Thanh niên*, số 286, ngày 14/10/2005)

Câu hỏi

1. Trần Bảo Đồng đã gặp những khó khăn gì trong cuộc sống và trong học tập ?
2. Trần Bảo Đồng đã vượt qua khó khăn để vươn lên như thế nào ?
3. Em học tập được những gì từ tấm gương đó ?